

АВАРІЯ

День уже жовтнів і сріблився. Немов налита спала днина розлила сік на свѣтанку. Дмитро Басай зачинив ворота і відразу пірнув сандалами, взутими на босу ногу, в діамантову росу. Носпішав, як завжди у цю ранню пору, до свого молоковоза. І хоч знав, що встигає, любив під'їхати до ферми завчасно. Та ще, здавалося б, підганяла росина прохолода, що приємно облікала пальці і л'яти.

Гарно запахло подрібненою травою і молоком. Завжди, коли під'їжджав до ферми, цей змішаний аромат збуджував у Дмитра почуття своєї важливості. Адже все, що на доїли дівчата за ранок, він забере у бак своєї машини. З дверей корівника показався завфермію Дмитро Ковбенко, привітався:

— Привіт, тезку! По тобі, як завжди, можна годинника звирати.

— Здрастуй. Ну, звіряй, коли треба.

Постояли, погмоніли. Незабаром обважнілий молоковоз мчав знайомим шляхом назад. А день уже зовсім посвітлів, набрався сміливості.

На крутих віражах Дмитро пригальмовував: обережність не завадить. Особливо тут, коли вуздечка дороги запліталась аж на пагорбі. Далі вона розпрямлялась і переходила в сувій картаго полотна, що мигав за вікном автомобіля.

Як тільки переключив швидкість, щоб піднятися на чергову крутизну, погляд Дмитра засік червоного «Москвича», який мчав назустріч і петляв, наче

на іграшковому маневрі. «Знаишов, де бавитися», — подумав Дмитро. А «Москвич» катастрофічно наближався. В його салоні пасажирів кидало. В один бік, в інший. Перед смертний танок. «Гальма відмовили», — блискавично майнуло в голові.

Справа скеля випраласть аж до самого асфальту. «Вліво», — вдерлася реакція в мозок, і Басай різко крутнув кермо до глибокої канави. «Москвич», шкрябнувшись правим крилом об заднє колесо молоковоза, шмигнув, пролетів далі.

Ковбенко, що їхав трохи пізніше мотоциклом, ледь відсахнувся від навіженого «Москвича». Враз обпекло: «Як же тезко з ним розминувся?!».

..Молоковоз лежав на жовтій спині цистерни. Наче приготувались до здачі колеса, підняті недоречно вгору. Ковбенко витягнув Басая з кабінки. Липка і тепла кров сочилась із голови, заливши патьоками ліву щоку. Враз поворушався, в нелюдській гримасі скривив губи, відкрив повіку. Мов кризь туман, побачив цівку молока, що цибеніла з цистерни.

— Молоко, — ледь прохрипів він.

— Яке тут молоко? Про себе думай!

— Молоко, — стишено, але вперто показував вказівним пальцем правиці Дмитро.

Ковбенко хутко обмотав своєю кепкою сук, що ваявся поруч, і забув ним пробігну в цистерні. Басай лежав без пам'яті.

На п'ятий день дружина Басая неспішно відкрила кабінет травматолога. Там

сидів лікар і мільйонер, лейтенант з бляхою ДАІ на грудях.

— Я Ганна Басай. Що буде з моїм чоловіком?

— Сподіваюсь, криза минула, — відповів швидко, наче давно був готовий до запитання, травматолог. — На лівє око, жаль, бачити не буде. Рука зростеться. Нога також.

Лише схлипнула Ганна.

— А в мене ще одна неприємність, — сказав лейтенант, вивівши жінку в коридор, — порушив ваш чоловік правила...

Раптово закам'яніло обличчя в Ганни. Мільйонер відразу збагнув недоречність і додав примирливо:

— Ні, ми шукаємо червоної «Москвич». Та й на колесі молоковоза залипилась фарба від нього. Але чому Басай різко звернув уліво?

— Ось про це ви і дізнайтесь, — не то попросила, не то наказала вкрай розтривожена Ганна.

Важке груддя неприємності, нарешті, відпустило Дмитра. Годинами він вдивлявся правим оком на перехрестя віконної рами, що ділило на чотири частини прозоре скло.

Одного разу, потягнувшись рукою до склянки з водою, ненароком впустив її з тумбочки. Лише оскільки розлетілись впереміж з водою. В грудях наче тріснуло щось і капканом стиснуло серце. Враз Дмитро зрозумів, що найбільше гнітило його. Ні, не каліцтво. Можна і слюсарем працювати без ока. Чому ні дружина, ні мільйонери, ні Ковбенко не говорять йому про водія «Москвича»?

Був переконаний, що той живий.

Наступного дня для певності спитав про це ковбенка, коли той відвідав його.

— Живий, живий. Будь він неладний, — спере-сердя буркнув друг.

Як тільки закончав око — поряд «Москвич». Автомобіль іноді налітав, як ураган, і тоді Басай спішно відганяв його, втуплюючись у перехрестя вікна. А серце горіло тригоною: «Я ж не за себе думав. Про них. Не вже втекли?».

Все витіснялось цим, шилом кололо свідомість Дмитра.

Байдуже сприйняв декілька разів перевірені аналізи експертизи аварії. Було ясно, що Басай рятував пасажирів «Москвича». Довго не давало спокою оте: «Я ж про них думав. А вони...». Потроху забулось. Все рідше поряд бачився «Москвич». Все ж молоде, дуже тіло затіяло травми. А надворі вже січень розпоряджався сніговими заметлями. Виїхавши на подвір'я лікарні вперше, Басай посміхнувся сліпучому, низькому сонцю.

Нечутно до нього підійшла молода, в норковій шубі і шапці, жінка. Підбираючи слова, невизначно заговорила:

— Я та...

Басай збагнув, відчув, здогадався — це одна з пасажирок «Москвича». Пильно глянув на опущені повіки власниці розкішної шуби.

— Добре, хоч ви, нарешті, вилікувались після аварії, — сказав неоднозначно і рішуче покульгав до воріт, де йому махали руками Ганна і Дмитро Ковбенко.

Т. ПОКУТЯНСЬКИЙ.